

Õiguskeele vormistusjuhend

Koostatud 21.04.2017

I. VIITENUMBER

Viitenumber on pärast lauselõpupunkti. Kui viide on ainult lause mõne sõna kohta, paikneb viitenumber enne kirjavahemärki, kui see peaks järgnema.

- Põhiseaduse § 107 lg 1 näeb ette, et seadused kuulutab välja Vabariigi President.¹⁰ Presidendi sellist funktsiooni on kirjeldatud ka kui teatava riiginotari¹¹ ülesannete täitmist. Seaduse väljakuulutamine presidendi poolt sarnaneb päris notari tegevusega¹², aidates tagada õiguskindlust¹³.

II. ALLIKAKIRJE VORMISTUS

Allikakirjed paiknevad joone all.

1. Autori nimi on paksus kirjas, eesnimi on lühendatud. Autori nime järel on punkt, mitme autori puhul on nimede vahel koma. Üle kolme autori korral esitatakse ainult esimese autori nimi koos lühendiga jt (ja teised).

- ¹ **T. Annus.** Riigiõigus. Õpik kõrgkoolidele. 2. tr. Tallinn: Juura, 2006, lk 137.
- ¹ **K. Adomeit, M. Ristikivi, H. Siimets-Gross.** Ladina-eesti õigussõnastik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2005.
- ¹ **Paul Varul jt.** Tsviilõiguse üldosa. Õigusteaduse õpik. Tallinn: Juura, 2012.

2. Perioodikaväljaande või kogumiku artiklile viitamisel järgneb artikli pealkirjale mõttekriips ja seejärel perioodikaväljaande või kogumiku pealkiri. Kui viidatakse artikli või kommentaari konkreetsele osale, siis tehakse seda väikseima sobiva üksuse täpsusega.

- ¹ **F. Gordon, C. Burt.** Seaduskeelest Lõuna-Aafrikas. – Selged mõtted, selge keel. Koost. ja toim. K. Hallik, K. Kasemets. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2012, lk 85.
- ¹ **S. Laos.** PS § 43 kommentaarid, p 13.1. – Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura, 2002, lk 440–449.

3. Teose väljaandmiskoha järel on koolon, tühik ja seejärel kirjastuse nimi. Kirjastuse nime järel on koma, aastaarv, koma ja seejärel leheküljenumber. Leheküljevahemiku puhul käib numbrite vahele pikk kriips. Perioodikaväljaande nime järel on aastaarv, koma vahel ei ole.

- ¹ **T. Annus.** Riigiõigus. Õpik kõrgkoolidele. 2. tr. Tallinn: Juura, 2006, lk 137.
- ¹ **M. Ernits.** Kättetoimetamisest põhiõiguste valguses. – Juridica 2004, nr 5, lk 321–333.

4. Kirjes kasutatakse lühendeid lk (lehekülg), nr (number), tr (trükk), jt (ja teised), toim. (toimetaja, toimetanud), koost. (koostaja, koostanud). Kui lühend langeb kokku sõnaga, pannakse lõpupunkt (nt toim., koost.) või kirjutatakse sõnaga välja (kommentaar, mitte komm). Lühendit lk kasutatakse ka võõrkeelse allika viites.

- ¹ **M. Ernits.** Kättetoimetamisest põhiõiguste valguses. – Juridica 2004, nr 5, lk 321–333.
- ¹ **K. Hakapää.** Uusi kansainvälinen oikeus. Helsinki: Talentum, 2003, lk 283–287.

Lühendite *vt*, *vt ka*, *vt lisaks*, *vt lähemalt*, *nt jts* järele ei käi koolonit.

- ¹ Vt lisaks <http://mereviki.vta.ee/>.

5. Kui samale allikale viidatakse tekstis mitu korda, kasutatakse hilisemal viitamisel lühivarianti, mis koosneb autori nimest, raamatu või artikli pealkirjast ja leheküljenumbri(te)st. Pealkirja võib asendada viitenumbri. Kui viited on samal leheküljel järjestikku, piirduakse järgmises viites sõnaga „Sealsamas“ ja leheküljenumbri(te)ga.

- ¹ **T. Annus**. Riigiõigus, lk 103. ~ ¹ **T. Annus** (viide 2), lk 103.
- ¹ Sealsamas, lk 91.

6. Ajalehele viitamisel vormistatakse kuupäev araabia numbritena, ajalehe nime ja kuupäeva vahele koma ei käi.

- ¹ **R. Kartus**. Riik ei saa olla kaubamärgi omanik. – Äripäev 06.05.2002.

7. Veebiallikale viitamine

a) Kui teos või artikkel on saadaval ka veebis, lisatakse kirje lõppu veebiaadress või varustatakse teose või artikli pealkiri hüperlingiga. Vt näiteid p-s 8.

b) Kui viidatakse veebiväljaandele, eelneb veebiaadressile allika nimetus. Allika nimetuse ja aadressi vahel on punkt. Veebiaadressi ette ei panda sõnu „võrguversioon“, „arvutis kättesaadav“, „arvutivõrgus“, „aadress“ vms. Kirje lõpus võib olla märkus selle kohta, millal veebiaadressi vaadati. Teine võimalus on varustada allika nimetus hüperlingiga. Allika kirjeldus peab sellisel juhul võimaldama allikat tuvastada ka ilma aadressita.

- ¹ Normitehnika käsiraamat. <http://www.just.ee/et/eesmargid-tegevused/oiguspoliitika/normitehnika-kasiraamat>.
- ¹ Eesti Keele Instituudi kohanimeandmebaas. <http://www.eki.ee/knab/knab.htm>. Vaadatud 13.02.2014.
- ¹ [Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse eelnõu](#) (IX Riigikogu 895 SE) seletuskiri.

8. Üliõpilastööle viitamisel osutatakse töö valmimise kohale ja töö liigile, võimaluse korral lisatakse veebiaadress.

- ¹ **M. Treumuth**. Eesti dialoogikorpus ja selle töötlemise tarkvara. Magistritöö. Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituut, 2004. <http://dspace.utlib.ee/dspace/handle/10062/1172>.
- ¹ **M. Treumuth**. [Eesti dialoogikorpus ja selle töötlemise tarkvara](#). Magistritöö. Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituut, 2004.

9. Õigusaktidele viitamine

a) Eesti õigusaktile viidates kirjutatakse akti esmakordsel nimetamisel tekstis nimetus välja. Sulgudes esitatakse akti lühend, kui seda kasutatakse tekstis edaspidi. Kui viidatakse akti kindlale redaktsioonile, võib joone all anda ka avaldamismärke, muidu pole see tarvilik.

- tekstis: mis võeti üle võlaõigusseaduse¹ (VÕS) § 149 lg-sse 5.
- joone all: ¹ [RTI.31.12.2016.7](#).

b) Euroopa Liidu õigusaktile viidates võib tekstis piirduda akti lühinimetusega, nt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26.06.2013 direktiiv 2013/32/EL või direktiiv 2013/32/EL, ja anda täispealkirja joone all.

- ¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26.06.2013 direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (uuesti sõnastatud).

c) Välisriigi õigusakte viitamisel esitatakse tekstis õigusakti eestikeelne nimetus, sulgudes originaalkeeles kasutatav lühend, joone all õigusakti originaalkeelne nimetus, viide avaldamiskohale ja võimaluse korral ka veebiaadress või hüperlink.

- tekstis: eeskujuks olnud Saksamaa korteriomandiseaduses¹ (WEG) on see küsimus ..
- joone all: ¹ Gesetz über das Wohnungseigentum und das Dauerwohnrecht (Wohnungseigentumsgesetz), zuletzt geändert durch Art. 3 G v. 11.3.2013 I 434. <http://www.gesetze-im-internet.de/woeigg/BJNR001750951.html>. Vaadatud 10.04.2017. ~ ¹ Gesetz über das Wohnungseigentum und das Dauerwohnrecht ([Wohnungseigentumsgesetz](#)), zuletzt geändert durch Art. 3 G v. 11.3.2013 I 434.

10. Kohtulahendite viitamisel nimetatakse lahendi teinud kohus, lahendi kuupäev ja kohtuasja number, võimaluse korral lisatakse veebiaadress või hüperlink.

- ¹ Riigikohtu 25.04.2011 otsuse nr [3-3-1-48-10](#) p 14.
- ¹ Tartu Halduskohtu 22.01.2014 otsus nr [3-12-975](#). ~ Tartu HK 22.01.2014 otsus nr [3-12-975](#).
- ¹ Euroopa Kohtu 09.04.2014 otsus nr C-583/12: Syntax Trading (ECLI:EU:C:2014:244). ~ EKO 09.04.2014, Syntax Trading, C-583/12, ECLI:EU:C:2014:244.
- ¹ Euroopa Inimõiguste Kohtu 19.01.2016 otsus nr 17429/10: Kalda vs. Eesti, p-d 49–53. ~ EIKo 19.01.2016, Kalda vs. Eesti, 17429/10, p-d 49–53.

11. Allikakirje lõpus on alati punkt, olenemata kirje lühidusest või ka kirje lõpus paiknevast veebiaadressist.

III. JUTUMÄRKIDE JA ÜLAKOMA KUJU

Eesti jutumärgid on kujul „Jutumärk“, ülakomad kujul 'ülakoma'.